

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XXVI. De Absolutione solemni ab Episcopo & alijs Praelatis facienda circa
Castrum doloris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

cum aliis & Orationem vt in Missali, & in fine repetit Versiculum *Requiem aeternam*, &c faciens signum Crucis super pannum, vel lecticam vt in Missali & Cantores dicent *Requiescant in pace*, Episcopus verò depositis parametis, factaque oratione discedit in pace.

TITVLVS XXVI.

*De Absolutione solemnī ab Episcopo & aliis
Prelatis faciendā circa Castrum
doloris.*

2. **S**I aderit in Ecclesia Lectus mortuorum, seu Castrum doloris, & Missa sit celebrata pro anima summi Pontificis, vel S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitanī, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, aut Ducis Magni, aut Domini loci, conueniens est, vt fiant Absolutiones apud Castrum doloris, tam ab ipso Episcopo celebrante quàm ab aliis quatuor Episcopis, vel Prelatis, si adsunt, & in defectum Episcoporum, à quatuor primis dignitatibus, vel Canonicis, ordine infra scripto; V. delictet, finita Missa, & sermone si habitus sit, quatuor Prelati, seu dignitates, seu Canonici praefati accedant ad Sacristiam, vel alium locum conuenientem, & propinquum, vbi quilibet eorum accipiat super Rochetrum, aut Cotta, si sit Religiosus, Amictum, Stulam, & Pluuiiale nigrum, ac Mitram simplicem, si ea vti possunt; sin minus, Biretum, & omnes sic parati conueniant apud Episcopum celebrantem paratum, vt supra, cum quo ibunt ad Feretrum, seu Castrum doloris hoc ordine.

iffali, & in fine
nam, &c. faciens
el lecticam ut in
iescant in pace, E-
tis, factaque o-

scopo & aliis
astrum

mortuorum, seu
fit celebrata pro
R. E. Cardinalis,
proprii, seu Im-
ai, aut Domini
olutiones apud
scopo celebran-
is, vel Prælatis,
eum, à quatuor
is, ordine infra
sermone si ha-
mitates, seu Ca-
iam, vel alium
uum, ubi qui-
rum, aut Cor-
rolam, & Plu-
m, si ea uti pos-
sic parati con-
tem paratum,
rum, seu Ca-

2. Præ-

2. Præcedunt duo Acolythy, vnus cum thuribulo & nauicula, alius cum vase aquæ benedictæ, & aspersorio; tum duo alii Acolythy cum duobus aliis candelabris, & candelis accensis, in quorum medio erit Subdiaconus Epistolæ paratus, sed sine Manipulo, deferens Crucem: Post eum duo iuniores Prælati, tum duo seniores, & quilibet eorum habebit penes se vnum Capellannum sequentem qui de Mitra seruet, & vnum scutiferum, qui cereum accensum portet ante suum Prælatum. Vltimo loco incedet Episcopus celebrans habens ad sinistram Diaconum paratum, sine tamen Manipulo, qui eum comiterur, & postea Capellani eortis induti.

3. Cum peruenerint ad Castrum doloris, seu locum destinatum pro Absolutionibus faciendis, Thuriferarius cum alio Acolytho de vase aquæ benedictæ firmabunt se in capite loci à parte dextræ, Acolythy verò ceroferarii, ac Subdiaconus cum Cruce ibunt ad pedes loci, & Subdiaconus cum Cruce collocabit se in medio eorum.

4. Iunior Prælatus sedebit in scabello in angulo Castri doloris ad pedem dextrum Episcopi qui est à sinistris Subdiaconi, alius post eum in angulo ad sinistram humerum, tertius in angulo ad pedem sinistram, quartus, qui erit senior, in angulo ad humerum dextrum: ita ut se se inuicem aspiciant, scilicet iunior Prælatus tertium qui est in alia parte respiciat directè: Secundus verò qui est in parte tertiæ ad humerum sinistram celebrantis Episcopi quartum & digniorem: Celebrans verò sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita ut Crucem directè respiciat, & ita ut ipse renes vertat Altari, modò tamen faldistorium eius sit parum à latere Epistolæ.

5. Omnibus sic ordinatis, surget Celebrans
dete-

delecto capite, omnibus similiter surgentibus, & caput deregentibus, & incipiet in tono Lectionis absolute Orationem *Non intres in iudicium*, qua finita omnes sedebunt, coopertis capitibus, & Cantores incipient Responsorium *Subvenite Sancti Dei, &c.* tunc duo Acolythi cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio, quos Diaconus sequetur, accedent ad angulum dextrum capitis, ubi est dignior Prælati, & se ad eius dexteram collocabunt, prope Diaconum, advertentes ut debitas reuerentias faciant Prælati ante quos transibunt. Præcedet etiam eos Cæremoniarius, & ille qui librum defert, & hic firmabit se ad sinistram Prælati.

6. Incepto versiculo *Requiem aeternam, &c.* Acolythus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono nauiculam, imponet cum benedictione thus in thuribulum. Cum per Chorum dicetur primum *Kyrieleyson*, surgent omnes nudo capite, & prædictus dignior Prælati voce intelligibili dicet *Pater noster, &c.* quod secretè complebit, & interim sumpto aspersorio, cum aqua benedicta de manu Diaconi, asperget Lectum circum circa ambulans, incipiens à sua parte dextra, ter aspergens quamlibet lecti partem lateralem tantum, Diacono à dextris, ut in Missali habetur non verò à sinistris ut in Cæremoniali, comitante, & simbrias Pluvialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter Cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes Lecti. Idem faciet Diaconus annuente Cæremoniario qui procedet à sinistris Prælati, veileum præcedet, si via sit angustior.

7. Postquam cum aspersorio circumierit lectum & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem

liter surgentibus,
 ipiet in tono Le-
 on inres in iudi-
 t, coopertis capi-
 sponforium Sub-
 colychi cum thur-
 edicta, & asperso-
 cedent ad angu-
 lignior Prælatus,
 unt, prope Dias-
 reuerentias fa-
 bunt. Præcedet
 le qui librum de-
 am Prælati.
 m aternam, &c.
 acono, & ipse ac-
 tum digniorem
 cono nauiculam,
 s in thuribulum.
 um Kyrie eleison,
 radictas dignior
 t Pater noster, &c.
 teriam sumpto al-
 manu Diaconi,
 mbulans, inci-
 pergens quamli-
 m, Diacono à
 n verò à sinistris
 & fimbrias plu-
 sibi ante alios
 iter Cruci reue-
 m ad pedes Le-
 ente Cæremo-
 elati, veleum
 circumierit le-
 ibidem ab eo-
 dem

dem Diacono capiet thuribulum, & Lectum si-
 milliter circum circa thurificabit, ter in qualibet
 parte thuribulum ducens: hoc est in duobus la-
 teribus Lecti.

8. Cum redierit post thurificationem ad lo-
 cum suum, stans ante scabellum non conuersus
 ad altare dicet Versiculum *Et ne nos inducas, &c.*
 & alios versiculos & Orationem *Deus cui omnia*
viuant, &c. vt in Pontificali, ex libro quem Mi-
 nister seruiens de eo sustinet stans ante eum.

9. Qua finita omnes sedent cum Mitra, &
 Cantores incipient Responforium, *Qui Laza-
 rum, &c.* Dum dicent versiculum, *Requiem a ter-
 num, &c.* vt supra, Ministri accedent ad secun-
 dum digniorem Prælatum sedentem in angulo
 ad sinistram pedem videlicet à dextris Subdia-
 cono, qui imposito thure, vt de primò dictum
 est, dicto ultimo *Kyrie à Choro* surget, omnibus
 pariter surgentibus, dicet *Pater noster*, asperget, &
 thurificabit Lectum, vt supra, & demum dicet
 versiculos, & Orationem *Fac quasumus, &c.* Qua
 finita omnes similiter sedebunt, & Cantores
 cantabunt Responforium *Domine quando vene-
 ris, &c.* & interim dignior Prælatus sedens ad si-
 nistram humerum seruabit omnia quæ superius
 primus, & secundus seruauerunt, & demum di-
 cet Orationem *Inclina Domine aurem tuam, &c.*

10. Quà finitâ, quartus & iunior Prælatus, se-
 dens in angulo ad dextrum pedem faciet simili-
 ter, & in fine dicet Orationem *Absolue quasumus*
&c. vt in resurrectionis gloria, &c.

11. Demum cantato à Choro Responforio
Liberame Domine de morte aterna, &c. Episcopus
 celebrans imposito thure in thuribulo, dicto *Pa-
 ter noster*, asperget & thurificabit Lectum, prout
 de primò, & aliis dictum est, & in dictis versi-
 culis,

culis; dicet Orationem *Absolute que sumus Domine, &c. ut defunctus seculo, &c.* & responso per Chorum *Amen.* ipse Episcopus dicet *Requiem eternam, &c.* benedicens Lectum, ut in Missali & demum duo Cantores dicent *Requiescant in pace.*

12. Quo dicto, receptis ab omnibus Prælati Mitris, seu biretis, si mitris non utantur, omnes eo ordine, quo venerant redeunt in Sacristiam, vel alium locum deputatum, vbi de depositis suis paramentiis, quilibet recedit ad propria.

13. Quatuor, seu quinque istæ absolutiones non semper in omnibus exequiis conuenit fieri, sed tantum in primis exequiis quæ solent fieri post obitum, ut sunt exequiæ nouendiales quæ fiunt pro anima defuncti Pontificis. In exequiis verò anniuersariis, non debent fieri absolutiones, sed vna tantum per Celebrantem, ut supra dictum est, post Missam.

14. Vel si esset Castrum doloris, vel alius locus, vbi esset eundem ad absolendum, Celebrans solus paratus, ut supra; præcedente Cruce cum omnibus Ministris supra narratis, & sequentibus eum suis Capellanis, accedet ad Castrum doloris, & ibidem dispositis Ministris, ut supra dictum est, stans apud faldistorium in capite Lecti, dicet Orationem *Non intres, &c.* qua finita sedet, & cantato per Chorum Responsorio *Libera me Domine de morte, &c.* imposito thure in thuribulo, ut supra, asperget, & thurificabit Lectum ordine quo supra dictum est, & demum dicet vnā ex quinque Orationibus supra assignatis quam maluerit, & redibit ordine quo venerat Quod similiter seruari poterit in exequiis primis vbi commodè quatuor Prælati qui post Missam, ut supra dictum est, absoluant, haberi non possunt.

15. Si loco Prælatorum quatuor, adstantium

qua sumus Domini
& responso per
licet Requiem
ut in Missali &
quiescant in pace.
inibus Prælati
cantur, omnes
in Sacrificiam,
e, depositis suis
propria.
z absolutiones
conuenit fieri,
uz solent fieri
uendiales quæ
is. In exequiis
fieri absolutionem,
atem, ut supra

s, vel alius lo-
endum, Cele-
cedente Cruce
tratis, & se-
acceder ad Ca-
Ministris, ut
istorium in ca-
ntes, &c. qua
n Responso
posito thure in
nificabit Le-
& demum di-
s. supra asig-
ordine quo ve-
rit in exequiis
elati qui post
bluant, haberi
r, ad hincran-
tum

tum Canonici, solus Episcopus debet incensum benedicere, & conuenit ut isti stent ad Responsoriam, quæ successiuè cantantur nudo capite, & non ledeant. Nec aderunt Capellani de Mitra, & leuitiferi qui ferant candelas, & tunc cum quilibet faciat absolutionem suam deponet biretum in manibus cuiusdam Clerici, sicut & candelam. Si Defunctus sit Episcopus aut Prælati Sacerdos, & corpus sit præsens, faldistorium Episcopi Celebrantis parabitur ad pedes eius, non verò ad caput, ut in Rit. Romano, aliàs semper parabitur ad caput Lecti seu Castri doloris.

TITVLVS XXVII.

De Missa qua sine cantu ab Episcopo celebratur.

1. **C**VM Episcopus celebrabit Missam priuatam conuenit, ut paret se non in Sacrificia, sed ad Altare, ubi celebrare debet (nisi ibi sit SS. Sacramentum expositum, quia paramenta tunc sumet in Sacrificia) super quod poni debent paramenta ordine retrogrado disposita, postquam, aliquo eius Scutifero ministrante, lauerit manus.
2. Calix, Missale, & manipulus super Credentiam, & alia quæ ibi poni solent, alia vero necessaria super Altare ponuntur per Sacristam, aut aliquem ex Capellanis. Ideo conuenit ut duos Capellanos ad minus habeat cottis mundis indutos apud se ministrantes, qui ea omnia disponere sciant, & possint, & cum induere cum debitis reuerentiis & osculis rerum quas ministraturi sunt, ita ut ille qui induit Episcopum, & accipit paramenta, partem anteriorem eorum habeat versus se, & posteriorem, ad extra. Sed si ille qui accipit ea immediatè de Altari, eadem ministraturus est alicui alteri Capellano, seu ministro,

par-